

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru a pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnika se pošilja opravišča v dijaškem semenišču (Knabensminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na vsilkem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne onkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovinci!

Prvi državni zbor, v katerem so naši slovenski poslanci, zedinjeni s Hrvati, Čehi, Poljaki pa z nemškimi konservativci, imeli večino, sklenoli so slovesno presvitli cesar, dne 22. aprila t. l. s prestolnim govorom. Kmalu, že 2. jun. t. l. vršile se bodo pri nas v kmetskih skupinah nove volitve.

Rojaki! Česar smo se pri zadnjih volitvah za državni zbor, l. 1879, radostno nadejali, to so nam takrat izvoljeni poslanci le deloma priborili, deloma še srečno napetili, a mnogo prisiljeni bili prepustiti novemu državnemu zboru. Kaj je bilo temu krivo? Premala večina, sprva komaj za dva glasa. Trebalo je torej velike modrosti, skrbne opaznosti, vedne potrpežljivosti. Le tako je bilo mogoče večino ohraniti, jo sčasoma povekšati in ojačiti. To se jim res posreči. Srečno prebijejo gletno borbo za večino ter ohranijo ministerstvo grof Taaffejevo, ki je hitro v začetku izjavil, da ne pusti „Slovanov k steni pritiskati“ ter hoče vsem narodom biti pravičen.

Vrhu tega in vkljub neizmernim oviram so naši poslanci veliko delali in sklenoli mnogo najkoristnejših postav, vse v smislu za pravi blagor, za ukrepčanje miljene Avstrije, na korist vsem narodom. Sam svitli cesar so v prestolnem govoru to slovesno in javno pred celim svetom priznali in pohvalili poslance rekoč: „Kakor rad hvaležno priznavam, kar se je storilo, tako se tudi Vi lahko z zavestjo, da ste zvesto izpolnjevali Svoje dolžnosti, ozirate nazaj na Svoja dela in trud, ter na njih uspehe za blaginjo Mojih narodov, katerim vsem z jednako ljubeznijo naklanjam Svoja očetovsko skrb.“

Dostavili so pa presvitli vladar še za celo Avstrijo neizmerno važne besede: „Moja vlada bode vstrajno za državni blagor nadaljevala pot, katero je nastopila, da začeto delo završi in doseže to, kar se strinja z Mojimi (cesarjevimi) nazori, željami in nadami“.

Toraj ne nazaj, ne v stran, ampak naprej po omenjeni poti bode hodila naša vlada. In to umogočila, to dosegla je modrost, opaznost in potrpežljivost naših sedanjih poslancev in njihovih tovaršev, slovanskih in nemških. Kaj sledi iz tega? Gotovo le to, da izvolimo zopet sedanje ali vsaj jim popolnem podobne poslance! Le takšni so voljni ohraniti, kar se je v šestih letih bilo sklenolo dobrega in dostaviti, česar je še treba. In to je sedaj vseh avstrijskih domoljubov poglavitna skrb, največja dolžnost.

Ohraniti se mora prvič vse, kar je zadnji državni zbor sklenol res dobrega, na primer: razširjena volilna pravica na petakarje, olajšave vojaške in šolske, povišane duhovniške plače in penzije, postava zoper oderuhe, postava obrtnikom v korist, postava zoper živinsko kugo, vsled katere je naša živina dobila lepo ceno itd. To se mora ohraniti.

Dostaviti se pa mora drugič vse, česar je posameznim stanovom za njihov obstanek in napredek potrebno, zlasti kmetskemu, dalje posameznim narodom, osobito slovenskemu, to pa v narodnem, v političnem in gospodarskem oziru. Vse to mora dostaviti novi državni zbor.

Dne 3. maja t. l. sešel se je v Mariboru na povabilo odborovo odličen shod zaupnih domoljubov iz vse slovenske Štajerske; ta shod sklenil je svetovati Slovincem v treh kmetskih skupinah, naj bi ondi izvoljeni bili sledeči slovenski, narodni kandidati, gospodje:

1. Za okraje: Maribor, Slov. Bistrica, Konjice, Slov. Gradec in Marenberg: Baron Herman Goedel bivši državni poslanec in podpredsednik zbornici poslancev, deželni poslanec in štajerskega deželnega glavarja namestnik, dvorni svetovalec.

2. Za okraje: Ptuj, Ormož, sv. Lenart, Rogatec, Smarje, Ljutomer, Gornja Radgona: **Božidar Raič**, bivši državni poslanec, deželni poslanec, župnik pri sv. Barbari v Halozah.

3. Za okraje: Celje, Vransko, Gornji grad, Laško, Šoštanj, Brežce, Kozje, Sevnica se priporoča: **Mihael Vošnjak**, posestnik v Celji, deželni poslanec, predsednik zveze slovenskih posojilnic itd.

To so naši narodni kandidati slovenski za kmetijske skupine. Složni jih postavljamo domoljubi slovenski, a volici slovenski volite jih složno!

I. V narodnem oziru se mora tudi nam Slovincem vendar enkrat dovoliti djansko in resnično popolna enakopravnost slovensčine v šolah, uradih in javnem življenju. Zlasti je nujno treba, da se dotične resolucije, od zadnjega državnega zbora sklenene, izvedejo točno in nemudoma. V posameznem je treba: *a)* slovenski otroci na ljudskih šolah se morajo poučevati s pomočjo slovenske materinščine, nemški jezik pa se naj uči kot učni predmet, kder to starši želijo; *le* tako se naučijo otroci, česar jim treba; *b)* učiteljišče v Mariboru mora biti za nas Slovence slovensko, Nemci imajo v Gradci dvojno učiteljišče, torej naj nam pustijo mariborsko; *c)* v srednje šole se naj iz ljudskih šol slovenski dijaki z dobrimi spričevali vsprejemajo brez preskušnje in pripravljalnega kurza, da ne zgubijo brez potrebe celega leta. Prva 4 leta ali razrede naj se njim priredijo posebni oddelki ali paralelke, kder se bodo slovenski poučevali. V 4 letih se nemščini zadosta privadijo in bodo v 8. letih izborni znali slovenski in nemški; *d)* na graškem vseučilišču se morajo za juriste prirediti slovenske stolice poučne.

II. V političnem oziru: *a)* nova nagodba z vogerskimi deželami l. 1887. ponovi se le na podlagi stroge, vzajemne pravičnosti; *b)* vojaška postava se l. 1889. podaljša proti primernim olajšavam in proti temu, da zadobijo do tiste dobe djanski popolno enakopravnost vsi narodi, torej tudi slovenski, kajti krvni davek nalaga se vsem jednako, treba tedaj privočiti vsem enakih pravic, *c)* volilne rede treba temeljito izpremeniti.

III. V gospodarskem oziru: *a)* nova colninska postava naj na tuje vino, zrnje, sploh kmetijske pridelke, navrže mogoče veliko colnino. Ta bo državne dohodke znatno pomnoževala, ob enem domačo kmetijstvo varovala, jihovim pridelkom ceno povekševala, naš denar doma zadrževala in sploh občno blagostanje množila. Colninske zveze s prajzovsko Nemčijo pa ne trpimo. Ona bila bi grob neodvisnosti naše Avstrije in smrtni udarec našim fabrikam, obrtu in kmetijstvu; *b)* kmetiskim ljudem se naj dovolijo kmetijske zbornice, da bodo svoje sta-

novske koristi mogli sami tako zagovarjati, kakor trgovci, obrtniki, advokati in notarji v svojih zbornicah; *c)* za spodnji Štajer se ustanovi trgovska in obrtna zbornica, podobna onej v Gradci in Leobnu; *d)* mavte se naj odpravijo; *e)* cena soli zniža; *f)* pristojbine kmetom in obrtnikom znižajo; *g)* borzni davek uvede; *h)* uprava se naj tako prenaredi, da bodo zlasti župani kmetijski imeli menje pisarij in potov.

Slovinci! To so glavne točke našega narodnega črteža ali programa. Izvršene bodo, če se volitve sedanje sploh v Avstriji završijo srečno in v smislu večine zadnjega državnega zbora. Naslonjene so na vsestranske naše potrebe, vzete Vam iz srca, položene na jezik. Dajte jim še zmagovalne moči. Izvolite narodne slovenske kandidate, da jih pogovarjajo in izvršijo v državnem zboru.

Slovinci! Vi slovite kot pošteni nepokvarjeni narod. Vsa Avstrija pozna Slovencev zvesto udanost do svitlega cesarja in njegove prevzvišene hiše. Iskre najčistejšega domoljubja zanetile so v Vaših blagih srcih ogenj goreče ljubezni do prekrasne domovine slovenske. Ta Vas je rodila, ta vzgojila, ta Vas vsprejema v svoj tihi grob. To preljubo domovino želite ohraniti celo, neoskrunjeno svojim potomcem. Na slovenskih tleh ima Slovenec prvo besedo! Podajte si torej bratovske roke pri teh prevažnih volitvah! Volite narodno, volite slovensko!

Udeležite se vsi volitve, ki imate pravico. Izberite samih poštenjakov za volilne može. Tako bo dan 2. junija 1885. zapisan v zgodovino Slovencev kot dan narodnega ponosa, domoljubnega veselja, slovenske zmage.

Živel slovenski rod,

Živela slovenska domovina!

V Mariboru dne 3. maja 1885.

Odbor Slovenskega društva.

Gospodarske stvari.

Travnike spomladi povlačiti je zelo koristno.

Obdelovanje travnikov je sploh zelo zemanarjeno. Travnikov pogosto ne povlačijo, ne gnojijo, ne potrošajo z dobro prstijo, jih ne zamakajo, ne sušijo, z jedno besedo mnogim je zadosti, travnik leto na leto po dva ali celo po trikrat pokositi, seno in otavo pospraviti in potem travnik samemu sebe prepuščati.

Posebno pa se zna vrednost večkratnega povlačenja dobro ceniti. Kolike vrednosti in kolike uspešnosti je to obdelovanje za travnik, to kažejo skušnje, ki so jih v tem oziru strokovnjaki z travniki napravili. Travniki je bil na 4 jednake kose razdeljen:

1. kos nepovlačen in ne pognojen je dal 377 kilo sena.

2. kos nepovlačen pa pognojen je dal 833 kilo sena.

3. kos povlačen pa ne pognojen je dal 770 kilo sena.

4. kos povlačen in pognojen je dal 1563 kilo sena.

Brana pokonča mah, vniči plevelj, poravna krtine in mravljišča, prezrači tla in ga čisti mrtvih rastlinskih delov. Da se pa vse to doseže, mora biti brana voljna in se mora s primerno težo talnim neravnostim prilagati, mora biti ojstra in se ne sme zamašiti. Navadne poljske brane niso za travnike, marveč mora travniška brana iz več pregibnih delov obstati. Najboljši čas za povlačenje travnikov je takrat, ko je spodnja zemlja še zmrznjena in le gornji del dna na 3—6 centimetrov že tal. Tudi bolj vlažni travniki takrat še nosijo vprežno živino, brana pa more vendar svoje delo popolnoma opraviti.

Pomoček, kako podgane pregnati.

Da se podgane iz hlevov in drugih prostorij preženejo, zato je prav priprosto in vendar dobro sredstvo, katero drugim živalim ni škodljivo. Zasluzi torej, da se njegovo znanje med ljudstvom bolj razširi. To sredstvo je namreč tako imenovana morska čebula, ki se črstva, ne posušena tanko zriba in med praževi krompir pomeša. Vzame se blizo 250 gramov morske čebule, 400 gramov drobno ribanega krompirja in 70 gramov pšenične moke. Vse to se na repnem olju namesi in potem v ponvi sprazi, kdor morskó čebulo tere naj si obuje rokovico, ker je čebulin sok zelo oster in razjeden, ki na koži zelo-ščeveci. Ko se je ta zmes potem dobro sprazila, se razreže v male kosce in zvečer po podganjih luknjah potekne in če potrebno to večkrat opetuje. Treba je pa vendar tudi toliko previdnosti pri tem delu, da pridejo potaknjeni kosci vsi v luknje, pa ne zvunaj njih ostajajo. Kokoši bi znale zobati od tega in poginiti. Suho morskó čebulo ali pa le razkosano, pa ne ribano med krompir zapekati je brezvspešno. Zoper miši pa morska čebula ne pomaga dosti.

Sejmi. 9. maja: Arvž, Brašlovce, Kojnice in sv. Lovrenc v slov. gor. 11. maja: Št. Primon pri Celji; 12. maja: Planina, Slov. Gradec; 14. maja: sv. Lovrene v puščavi, Poličane, Velenje; 16. maja: Bizeljsko, Pilštanj, Sušice, Vojnik, Št. Il v slov. goricah.

Dopisi.

Iz Maribora. (Sijajen shod slovenskih domoljubov) je bil preteklo nedeljo tukaj v prostorih „Slov. čitalnice“, sklican od odbora „slov. društva“, da se dogovori o kandidatih za bodoče volitve in o drugih potrebnih rečeh. Predsedoval je g. dr. Radaj, naš deželni poslanec. Zbrani od-

lični rodoljubi, med katerimi je bil velik broj naših vrlih kmetov, posebno mnogo seveda iz Maribor-borskega okraja, pa tudi od Slov. Bistrice, Konjic itd. Hitro so se dogovorili, da za Maribor in Ptuj ne more nihče drugi biti kandidat, kakor g. baron Goedl v prvem, g. Božidar Raič v drugem volilnem okraju. Za Celje bi vsi najrajše imeli g. dr. Vošnjaka, vže tolikoletnega prezasluženega in iskrenega boritelja za pravice slov. naroda. Ali ko je se pismo tega gospoda prečitalo, v katerem v največje obžalovanje vseh navzočih se vsakej kandidaturi odpove, ker mu jegove razmere ne dopuščajo na Dunaj iti kot naš zastopnik, sklene se, da se za Celje priporoča jegov brat, vsem dobro znani in blagi g. Miha Vošnjak, deželni poslanec Celjski. — Na to predlaga odbor slov. društva, naj se sprejme sledeča rezolucija.

„Z ozirom na to, da so štajerski Slovenci v zadnjih dvajsetih letih pri vseh volitvah odločno izrazili voljo, da hočejo svojo narodnost ohraniti — z ozirom na to, da vkljub vsej pravičnosti, zmernosti in lojalnosti njih dotičnih zahtev, še do sedaj ničesar ni se zgodilo za taistih vresničenje in da smo še vedno prisiljeni bez pomoči od katere koli strani borili se za svoj narodni obstanek z neobzirnim nasprotnikom, kateremu so se v zadnjem času proti postavi in v nasprotji z načeli zdrave pedagogike, celo ljudske šole deloma izročile — z ozirom na to, da so dosedanji poslanci štajerskih Slovencev naše težnje in pritožbe očitno zastopali in zagovarjali, da pa niso mogli ničesar doseči, ker teh teženj in pritožeb vlada ni uvaževala in državnega zbora večina ni podpirala izdatno — z ozirom na to, da se le s poštenim in vsestranskim izvedenjem narodne enakopravnosti doseže zaželen mir in sprava v deželi ter zboljšanje žalostnih naših gospodarstvenih razmer — izreka zbor zaupnih mož štajerskih Slovencev dosedanjim državnim poslancem gosp. baronu Goedl-Lannoyu, Božidaru Raiču in posebno tudi g. dr. Josipu Vošnjaku, kateri le po lastnem zahtevu izstopa iz njih sredine, svoje popolno pripoznanje in najtoplejšo zahvalo — dejajoč se za gotovo, da bodo vsi novovoljeni naši poslanci z bezpogojno odločnostjo — in bodi si tudi s skrajnimi parlamentaričnimi sredstvi zahtevali, da se dejanska enakopravnost tudi pri nas izvede in da se tako zagotovijo pogoji našemu narodnemu obstanku.“

Po živahnem razgovoru, katerega se vdeležo gg. dr. Gregorič, g. cesarski svetovalec Jerman, dr. Jurtela, dr. Herman iz Ptuja; dr. Dominkuš, kanonik dr. Križanič, pr. Skuhala, dr. Dečko iz Maribora; dr. Serneč, Vošnjak Miha iz Celja, Pisek iz Rač, Noyak iz Slov. Bistrice, in drugi, in v katerem razgovoru se pretresujejo naše politične razmere, in poudarja, da je treba, da naši vsi poslanci skupno postopajo in podpirajo drug drugega, posebno pa kranjski slov. poslanci, se rezolucija sprejme. Potem sklene g. dr. Radaj shod, katerega se bodo vsi vdeleževalci gotovo z veseljem spominjali, ter želi,

da se Slovenci na Štajerskem tudi letos tako skazemo pri volitvah, kakor smo se lani, da nas bodo povsod občudovali in nas čistili, ter rekli: „Slov. narod, slov. kmetje na Štajerskem se zavedajo svoje narodnosti, so vrli in pošteni Slovenci, Bog jih živi!“

Iz Marenberskega okraja. (Slovenci zaničevani) so težko da kde tako močno, kakor tukaj. Priseljeni Nemci se obnašajo brezobzirno, kakor bi se samo po sebi razumevalo, da mora Slovenec utihniti, kder se oni ugnezdijo. Nadalje so nemškutarji tukajšnji takšni, kakor drugod: pljuvajo v lastno skledo in hlastno pete ližejo tujcem. Večina Slovencev pa je nevedna, zanemarjena, zbegana in zastrašena. Mnogi niti slovenski brati ne znajo. Šole so vse nemške ali ponemčurjene. Le v cerkvi božji slišimo še nekaj slov. glasov iz sv. mesta ter nas spominjajo, da še nismo popolnem zakopani. Drugo jo vse „tajč“. Ubogi Slovenci še sami ne vemo, da nas je vkljub neizmernemu zaničevanju še velika množica, ogromna večina. To se je prikazalo celo ob meji v Mariborskem okraju pri zadnjem štetju ljudij l. 1879. Ako pomislimo, kako so takrat šteli, moramo se res čuditi, da je med 15586 osebami celega okraja našelo zraven 5028 Nemcev (?) ogromna večina 10485 Slovencev! To je res čudno, da nas Slovencev takrat niso popolnem zbrisali. Ker so nemškutarji vsi zlezli v nemško kožo, nas je čistih Slovencev 10485. Šteli so pa takrat po občinah: sv. Anton na Pohorji ima 785 Slovencev, nobenega Nemca, sv. Daniel 28 Nemcev 707 Slovencev, vkup 735 duš; gornja Vižinga 572 N. 611 Slov., vkup 1185, Brezno 40 N, 795 Sl. vkup 838, Kortin 507 N. 123 Sl. vkup 630, Janži vrh — N. 1303 Sl., Pernica 74 N. 507 Sl. vkup 581, Primon na Pohorji — N. 511 Sl. in 1 Juda (?) vkup 512, sv. Primon nad Muto 338 N. 650 Sl. vkup 983, Ribnica 361 N. 1146 Sl. vkup 1525. (V Hudem kotu je največ Nemcev, namreč 273.) Remšnik 61 N. 1560 Sl. vkup 1624, Sobota 701 N. 184 Sl. (Tukaj je edina običina kmetska, kder je nemštvo res v večini), Vuhred 48 N. 399 Sl. vkup 447, Marenberg (trg 971 N., zunanji trg 22 N., Dobrova 74) 1099 Nemcev, nobenega Slovenca, še duhovnike, učitelje, itd. so takrat bili vphali v nemško mavko. Da je strast tukaj roko zmes imela, to je očividno. Tako še na Muti niso hrustali Slovencev, kajti Muta ima (trg z okolico) 738 N. in 32 Sl., Vozenica (trg 241 N. 40 Sl.) z okolico 498 N. 1179 Sl. vkup 1680. Slovencev nas je torej ogromna večina. Žali Bog pa nas slovenski svet pri nobenih volitvah ni videl v večini. Lani so edini Remšničani rešili narodno slovensko čast, vsi volilni moške v Slov. Gradu stali so na slovenskej strani, drugi so se ali poskrili ali skočili Gasteigerju v nemško-liberalni koš, da so Slovenci od Mure do Trsta godrnjali. Vzdravimo se; zbrihajmo se, bodimo pošteni Slovenci in volimo vrle domačine za volilne moške, ki bodo slovenskega, narodnega kandidata volili v državni zbor. Glasov imamo v celem

okraju 37. Kedaj bo od teh večina naša, slovenska? Na delo narodnjaki, na noge domoljubi slovenski!

Iz Celja. (Volitve v državni zbor.) V Celji se je sestavil „volilni odbor“, kateremu je načelnik gosp. Dr. Serneč. Ta odbor je sklenil, napraviti dne 10. t. m. v nedeljo (ob treh popoldne) shod volilcev v Braslovčah za Savinjsko dolino in na dne 14. t. m., praznik, (tudi ob treh popoldne) enaki shod v Globokem pri Brežicah za tamošnji okraj. Dotični gospodje volilci so s tem povabljeni udeležiti se teh shodov v obilnem številu. Za volitev v mestni skupini Celjski skliče omenjeni odbor posebni shod zaupnih mož v Celje.

Od Velike nedelje, 1. maja 1885. (Nemčurški župan.) Sosedne naše občine sodinske predstojnik, Fr. R., je kaj prebrisana glavica. Pripetilo se mu je svoje dni, ka je par nemških besedij zalezal in zdaj „fote nove slovenščine“ umeti neče. Če le more, nemškutari in tako našej vrlo narodnej okolici sramoto dela. — Kako pa se mu to posreči, svedoči sledeča jegova prošnja: *Ausschussung. Protokoll. In Beschluss am 26. d. Monats der für die Gemeinde verhältniseum auslagen für das Jahrgang 1885 für den 10 procent am Gemeindevanlagen wir bitten daher das löbliche k. k. Steueramt Friedau an das 1885 einzuheben wollen ebenso bitten das Löbliche Bezirksvertretung um einverständlich zu wollen. Gemeindeamt Sodinetz am 26. Dezember 1884. L. S. Reich m. p. g. V.* Prečitavši to, ne smejte se, temveč pomilujte takega modrijana, ki se še dandanes upa, tako gódljo na svetlo spraviti. Pomilujte ga, da ne ve, da imamo, hvala Bogu, danes „Mohorovo društvo“, „Slov. Gospodarja“ in dosti drugega poučljivega berila. Slovenski bi vedel, kaj piše in hoče; pa slovenski noče pisati, nego raje v nemščini kozle prekopičuje, da je grdo, da ga mora vsak pameten pomilovati, ali se mu pa smejati. Slovenski kmetje, ne delajte tako! Slovenski pišite, slovenski, ki znate! — Če še zvem za več tako junaških njegovih izdelkov, bom je objavil, da se mu za njegovo podjetje za sluge ne kratijo. Vel. Nedeljski rodoljub,

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar so potrdili v državnem zboru skleneno postavo o kongruji. — 2. maja so svitli cesar svečano odprli razstavo v Budimpeštu. Nazočni so bili udje cesarske rodbine in vsi diplomati. Cesarjevič Rudolf je v svojem nagovoru do cesarja rekel, da so se združile vse dežele pod krono sv. Štefana zedinjene k tej mirovnej slovesnosti, katera nam in tujim deželam dokaže, kaj je Ogerska po modri vladi cesarjevi postala. Vidi se tukaj izvanredni napredek kulturnega delovanja v vseh strokah. Svitli cesar so odgovorili, da jih veseli, da Ogerska v vsakem

oziru zavzema dostojno mesto med kulturnimi državami. Zeleli so razstavi najboljši vspeh. Važne postavbe, katere bode moral novi državni zbor najprej rešiti so te-le: 1. Postava o bolniških blagajnicah, 2. o zavarovanji delavcev proti nesrečam, 3. o kmečkih domovih, 4. o hipotekarnih dolgovih. — Večina hrvaškega sabora izključila je po predlaganji predsednikovem za štirideset sej dr. Hinkoviča, ker je vladi in njenim pristašem resnico povedal. — Knez Aleksander Karagjorgjevič je umrl. — Krško na Kranjskem izbralo si je kandidatom za državni zbor dosedanlega poslanca grofa Albina Margherija. — Gališki deželni zbor dobil je ukaz, hitro narediti vse priprave za zasedanje deželnega zbora, ki bode v juniji.

Vnanje države. Ako se afgansko vprašanje mirno reši, bode letos tudi shod treh cesarjev. Kakor nek list poroča je za ta shod odločen 9. den avgusta. Shod ne bode v Galičiji, ampak najbrž v Ištu. Ruski car bode tje prišel iz Danskega. V Dunajskih diplomatskih krogih pa trdijo, da so poročila o shodu izmišljena. — V afganskem vprašanju ni nobene zdatne spremembe. Najnovejša poročila iz Petrograda sicer trdijo, da je mir zagotovljen, a s tem še vojska nikakor ni odpravljena, morebiti začasno odložena. — Rusija in Angleška izvolile ste si Danskega kralja za sodnika, ker je Rusija vzprejela angleški predlog, da se dogodek pri Penždehu predloži v to izvoljenemu razsodišču. — Novo Grško ministerstvo je sestavljeno in je tudi že priseglo. Nacelnik mu je Delyannis, ki je prevzel zunanje zadeve in finance; notranje zadeve ima Papamichalopoulos, vojno Mauromichalis, pravosodje Antonopoulos, bogočastje Zigomalos, pomorstvo Roma. — Turška vlada je sklenola, da ostane neutralna, ako se med Rusijo in Angleško vname vojna, in da Dardanel vojnim ladijam ne odpre. — V Belemgradu so slovesno obhajali tisočletnico sv. Metoda. Metropolit Teodozij služil je sv. mešo. Tudi kraljica se je udeležila slovesnosti.

Za poduk in kratek čas.

Kaj pomeni za nas državni zbor.

Mnogo štejemo še ljudi kmetovalcev sicer vrlih mož, ki se skoraj pri vsakih volitvah na stran stisnejo rekoč: Bodo uže opravili tudi brez mene; jaz se ne brigam za takšne reči. A tudi gospodov imamo dokaj takih, ki strahopetno ob jezik za zobnim plotom držijo, češ: naj volijo, kakor hočejo. To je močno obžalovati, a izgovarjati edino tedaj, če dotični možje tako ravnajo le iz nevednosti. No, opravili bodo res brez njih, pa pogosto le zoper njihovo korist. Zeleti je, da se ti nevedneži dajo poučiti, strahopetneži ohrabriti, da storijo svojo

državljsko dolžnost. Volit iti sicer nihče ni prisiljen, a dostikrat je z ozirom na potrebe svete katoliške cerkve, avstrijskega cesarstva, slovenskega naroda iti volit, in sicer dobro, ne samo pravica, ampak tudi sveta dolžnost, ker se tako more povzročiti mnogo dobrega in zabraniti veliko hudega. To velja zlasti o volitvah v državni zbor, kakoršnje so ravno sedaj razpisane.

Kaj pomeni tedaj za nas državni zbor Dunajski? On je najodličnejša skupščina zastopnikov vseh stanov in narodov avstrijskih (razven vogerskih). Ta veleslavni zbor ima pravico dajati nove postavbe, stare odpravljati ali popravljati. On bedi in nadzoruje izvršitev postav. Vsakega ministra, ki se tu pregreši, more posaditi na tožno klop. Če državni zbor ne dovoli, se ne sme niti eden novinec pred puško porinoti, ne krajecar davka predpisati. Brez njega se ne more nič postavno prenarediti z ozirom na državne skrbi za trgovino, obrt, poljedelstvo. Vsi deželni zbori so zavisni od sklepov državnega zbora. On ima v rokah vse šolstvo, vso upravo, sodništvo, vse uradnike. On določuje, kako se naj država obnaša nasproti svetej cerkvi. Naposled drži v svojih rokah državno — mošnjo. V toto mošnjo morame samo letoš davkeplačileci vložiti strašansko svoto 526 milijonov goldinarjev. In o vseh teh velevažnih rečeh imajo državni poslanci govoriti in sklepati. Kako zamore tedaj davkeplačilecu vse eno biti, kdo je izvoljen?

Državni zbor šteje 353 poslanece. Če jih le 177 vkup gleda, delajo, kar hočejo. Imajo večino. To so prebrisanost mestni, zlasti nemški liberalci, takoj spoznali ter so oklenivši se nemških birokratov, kakoršen je bil bivši minister Schmerling leta 1861, skoraj 20 let gospodarili na veliko nesrečo Avstriji. Postali so tako drzni, da so hoteli vse užugati in spraviti v veliki državni zbor za našo in vogerske dežele vkup, to pa na Dunaji. Tako so nadejali se, da bodo liberalci Nemci strahovali vse. Toda Madjari in Hrvati se jim vprejo prvi ter nečejo priti na Dunaj. Sedaj nastopi zviti liberalci in lutrovec Beust ter razčesne cesarstvo l. 1867 na dvoje prepustivši Madjarom vogerske dežele. Vsled tega dobimo v cesarstvu dva državna zbora, v Budimpešti za vogerske, na Dunaji za naše dežele. Tam bi naj Madjari gospodarili in tukaj nemški liberalci. Za nekaj let se tem res posreči in začne se praveca liberalna doba pri nas: boj zoper Slovence, borba zoper sveto cerkvo in jene pravice; svobodno oderuštvo, trganje gruntov, svobodno ženitovanje, delniške družbe in banke, Judi in borzizani plesoči okolo zlatega in papirnatega teleta, in naposled denarstveni polom. Vse to smo čakali v nemško-liberalnej dobi. Goljufalo, kradlo se je grozno in nesramno. Malo poprej suhi advokatje postali so debeli milijonarji, kričaci profesorji premožni grajščaki, ljudstvo je pa ubožavalo pod neusmiljenimi dačami in država stokala pod vedno večjimi dolgovi. Kajti samo v 10 letih so napravili 500 milijonov goldinarjev novega dolga, in vse po-

trebne reči na primer: Arlsko železnico, vedno odlagali. Ko so se celo marširanjū naše vojske v Bosno in Hercegovino ustavljali, Čehe pa tako ražalili, da ti niso hoteli v državni zbor, bila je mera polna. Liberalni minister knez Auersperg se je moral l. 1879 umaknoti grofu Taaffe-ju. Ta pridobi Čehe in pri volitvah v državni zbor tolike poslancev na svojo stran, da je imel večino. Nemški liberalci so bili prvič v manjšini. Da so z zobmi škripali in še sedaj tulijo, tem se ni čuditi, kajti zgubili so prejšnje gospodstvo in pa korito, iz katerega so grabili. Radi bi nazaj h koritu, nazaj na konja. Šest let so jim to branili naši poslanci slovenski, česki, hrvatski (iz Primorja in Dalmacije), poljski v zvezi z nemškimi konservativci, kakoršni so na Štajerskem na primer kanonik Karlon, knezi Lichtensteini itd. Nemški konservativci so namreč vrli kristjani, zvesti cesarju in želijo mir z vsemi narodi. Sedaj je treba, da zopet takšnje poslance izvolimo, kakor pred 6 leti in v novih 6 letih premagamo nemške liberalce popolnoma; Avstrija bo de pa uređjena tako, da bo pravična svetelj cerkvi pa tudi vsem narodom. Tako bi moralo biti in k temu naj pripomaga vsak volilec, ki svojega cesarja, svojo domovino ljubi. Ali prvo sedaj je, da gre volit, in dobro voli, namreč slovensko, narodno, ker Slovenci smo zmiraj bili in bodemo zvesti cesarju.

Naposled še nekaj! Sprva so deželni zbori volili v državni zbor. L. 1873 so jim to pravico vzeli. Nam Slovincem je to prav. Kajti razve na Kranjskem, smo povsod za dveri postavljeni. Liberalni Nemci in Italijani nam nečejo biti pravični in tudi nikoli ne bodo. V Gradei, Celoveci, Gorici, Trstu morajo naši poslanci tožiti, jamrati, ropotati, a sklenoti ničesar.

Drugače je na Dunaji v državnem zboru. Tukaj pridejo vsi slovenski poslanci skupaj. Tam najdejo slovenskih tovaršev, nemških zaveznikov konservativcev. Ondi tiščijo nemške liberalce v manjšino. Na Dunaji tedaj v državnem zboru tudi slovenski poslanci sklepajo ter nam, ako se modro obnašajo, lahko priborijo vse, česar nam treba. Nekaj uže so priborili, zlasti za Kranjsko. Drugo pa pride sedaj na vrsto. Torej, dragi Slovenci, hajd na delo! Državni zbor pomeni za nas rešitev izpod jarma nemčurskega in boljše prihodnost.

Str.

Smešnica 19. Pobožna ženska se pelja iz božje poti proti domu. Na železnici pride več mladih nevernikov v ravno isti voz in začnejo žensko smešiti. Eden pravi: „Vi ste bili pri Materi Božji, ste gotovo tudi celo sveto družino videli?“ Družba se smeje. „Da“, odgovori ženska, „videla sem jo, celo sveto družino sem videla, samo enega ne, namreč osla. Kako me pač veseli, da ga zdaj pred seboj vidim.“ Zdaj so nadležneži molčali.

Razne stvari.

(Dr. Vekoslav Herman) sodnijski pristav v pokoju v Ptujū kandidira za celjski okraj kmetskih skupin in je svojo kandidaturo volilnemu odboru v Celji naznanil.

(Volilni shod) slovenski bo v četrtek 14. t. m. ob 9. uri predpoldnem pri Mariji Devici v puščavi v Gatejevej gostilni, in popoldne ob 3. uri v Selnici ob Dravi. Povabljeni so vsi domoljubi iz Ruš, Smolnika, Cinzata, Kumna, Krecenbacha, Lehna, Rotenberga, Št. Lovrenca, dalje tudi iz Selniške fare.

(Slovenskega društva odbor) prosi p. n. društvenike, da vplačajo zaostalo društvenino.

(Nova šola) se postavi v Orehovi vesi pri Radgoni, ona v Dramljah se razširi.

(Kamčani) dobijo novega načelnika krajnemu šolskemu svetu v osebi Mariborskega trgovca g. Grubiča. Ta vsaj slovenski zna. Škoda le, da neče rad Slovenec biti. Morebiti se popboljša.

(Službo živinozdravnika) razpisal je marenberški okrajni zastop; plača je 300 fl., potnine sme računati 1—2 fl.

(Železen mostič) čez Dravo niže sv. Jožefa dajo Mariborčani staviti za peš hoditi, za voziti ne. Stal bode 22.000 fl.

(Nova čekliška šola) Mariborska bo stala 175.000 fl.

(Čujte, čujte!) Čeravno je znani Hammer-Amboss hudo propal, kandidira letos zopet zoper našega slovenskega kandidata barona Goedelna. Hoče še enkrat propasti, potem pa potegnoti v deželni odbor in v svojo novo palačo. Tedaj moramo Slovenci uže gledati, da ga vržemo!

(Sevniški Ausserer), ki še zmiraj neče povedati, zakaj je bil kot profesor iz Trsta prestavljen, kandidira za državni zbor v Mariboru, Ptujū, Središči, Ormoži, Ljutomeru, Slov. Bistrici itd.

(Kdo bo zmagal) Hammer-Amboss ali baron Goedel? Številke kažejo tako: volilnih mož ima okraj Konjiški 58, Slov. graški 34, Marenberški 37, Slov. bistrški 54, Mariborski 59 + 78 = 137; lani so ovi okraji dali narodnih glasov po 40, 28, 4 in 99, vkup 171. Ker je od 320 uže 161 glasov absolutna večina, zmagamo Slovenci s 171 glasi t. j. z večino 20 glasov, ako le tako volimo volilne može, kakor lani, a letos mora še bolje biti!

(Volitvo) volilnih mož vršijo se letos tako, kakor lani; razloček bo v tem, da voli vsaka občina doma. Domoljubi skrbite, da se izbaene vsak, ki je po krivici izpuščen. Zedinite se povsod pred volitvo zastran mož, katerih hočete izvoliti!

(V Nimes-u) na Francoskem pogorelo je 21. aprila gledališče do tal; le golo zidovje stoji po konci.

(Sv. birma) se bo delila 16. majnika v Kapeli, 17. na Bizeljskem, 18. na Pišecah, 19. v Sromljah, 20. v Rajhenburgu, 21. v Koprivnici in 22. majnika v Vidmu.

(Požarni straži) Gornjegrajski so svitli cesar darovali 80 fl.

(Potres) se je čutil v Mariboru v noči od 30. aprila do 1. maja po polnoči. Kako se v časopisih čita, opozoval se je isti potres ne samo na Štajerskem, temuč tudi v dolnji in gornji Avstriji in na Solnograškem.

(G. dr. Franc Firbas), narodnjak, odprl je 1. maja svojo notarsko pisarno v Brežicah.

(Slavnostni odbor Velehradski) ustanovil je za celo leto 1885 posebno čitalnico, kjer bodo izpoložene novine in časopisi česki in vseh slovanskih narodov.

(Umor) V Grižah blizu Celja bil je pretečeno nedeljo kmet Škorjanc od nekega rudokopa zaboden.

(G. Janez Ogrizek), župan Slatinski, nam piše, da v 17. štv. Slov. Gospodarja omenjeni vtopljenec Franc Ogrizek ni njegov brat, niti ni ž njim v nobeni zlahti.

Razprodaja!

Zavoljo prodane hiše, se more moja prodajalnica izprazniti; in zatoraj bom podpisani, svojo sledečo zalogo pod svojo kupno ceno popolnoma razprodal:

Sukneno tkanino vsake baže za hlače in suknje; prhal (loden) vsake vrste barve; črno sukno naj finejše, flanel (vatmöl) pisan in gladek; sukno za ženske; satin, kambrik, kreton; tiskovino (druk) sivo, belo in pisano: barhant za oblačila; posteljno obleko barveno in belo; nankin rumen, rudeč in siv; mizne prte; obrisače; prte za kavo.

$\frac{8}{4}$ platno za rjuhe (prtiče); $\frac{4}{4}$ platno t. r. kreas; šifon; platno neubeljeno in ubeljeno vsake baže.

Velika izvolitev

v možkih srajcah in spodnjih hlačah; zavraticah; perilu za na život od profes. Jäger-ja; nogovicah za moške, ženske in otroke; telovnikih (šnirlaib) bambaž ali volni beli ali barveni; sukancu ali cvirnu vsake baže; gumbah in špicah; v volnatih kakor svilnatih dežnikih; v koltrih domačega izdelka, kocaš za konje itd.

$\frac{8}{4}$, $\frac{9}{4}$, $\frac{10}{4}$ zimske suknene robce.

Toraj vljudno vabi za mnogobrojno obiskovanje,

J. Pušenjak v Celji

„pri tkavcu“,

v Rüpšl-novi hiši, ogel poštno in graške
ulice šte. 39.

2—3

Loterijne številke:

V Gradci 2. maja 1885:	44, 12, 89, 20, 87
Na Dunaji „ „	64, 21, 25, 3, 18

Prihodnje srečkanje 16. maja 1885.

Oznanilo.

Na štaj. deželski kmetijski šoli v Grottenhof-u blizu Gradca je z začetkom šolskega leta 1885/86, t. j. s 1. oktobrom 1885 počenshi 10 brezplačnih mest razpisanih.

Naloga te šole je nadaljnje izobraženje sinov štajerskih kmetovalcev na podlagi znanja, ki so si ga na domači šoli pridobili.

Vsak gojenec ima 2 leti in če ne prinese potrebnih vednosti zadosta seboj, 3 leta ondi ostati; dobi pa stanovanje in navadno hrano ter se mora, kakor poduka, tako kmetijskega dela vdeleževati. Za obleko in učilne potrebe gre vsakemu za-se skrbeti.

Gojenci morajo, ko vstopijo vsaj 16 let ter močno in zdravo telo imeti pa npravni biti ter posedati spričevalo odpusta iz domače šole.

Prošnjó za tako brezplačno mesto, ima prošnjik osebno izročiti ravnatelju kmetijske šole konči dó 31. julija t. l. Priloži pa naj: krstni list, domovnico, zdravnikovo spričevalo zavoljo zdravja in cepljenja proti osepnicam, spričevalo npravnosti in šolska spričevala, k temu še županov razkaz o premoženju.

V Gradcu 21. due aprila meseca 1885.

Deželni odbor štajerski.

Razglas.

Ker se počne žetev, c. k. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradcu vse s. p. n. gospode kmetovalce vljudno opozoruje, da zavaruje ona zraven hiš in vsakterega pohištva, strojev, živine i. t. d. tudi pridelke na njivah in senožehtih zoper požar po mogočno ugodnimi pogodbami.

Dotična vprašanja se vljudno vselej razjasnijo v zavarovalničnih kancelijah (Gradec, Sackstrasse št. 20), kakor tudi pri vsakem okrajnem zastopniku, kjer se tudi zavarovalne ponudbe sprejemljejo.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar
v Gradcu.

Gradec meseca vel. travnika 1885.

 Ponatis se ne plačuje.

Ponudba.

Hram z mizarско delavničo, z lepim vrtom, blizu cerkve, je na prodajo. Najboljše mesto za mizarja, ker v okolici ni nobenega. Cena se izve pri posestniku Božidarju Pajek-u pri sv. Miklavžu blizu Ormoža.

Hram v najem!

Lep zidan hram se daje v najem tik cerkve pri sv. Miklavžu pri Ormožu. Hram ima 1 nastropje in kaže poštenemu, oženjenemu lončarju ali tudi kovaču. Pogoji se izvejo na c. kr. pošti pri sv. Miklavžu pri Ormožu.

Cvet zoper trganje

je odločno najboljše zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrple ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine. *Schutzmarke*. popolnem trganje, kar dokazuje obilo zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih; v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 fl. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Planinski zeliščni sirop kranjski à 56 kr.,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in plučne bolečine. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Razpošilja se vsak dan po poštnem povzetju v lekarni „pri samorogu“

Julij pl. Trnkoczy-ja
na Mestnem trgu v Ljubljani.

Službo organista in mežnarja

išče 27 let star človek, oženjen na kako farno cerkev. — Več pové Jan. Leon v Mariboru.

Priporočba.

Jaz podpisani priporočujem za sedajni čas svojo izvrstno kisló vodo (Sauerbrunn) v Rogáčkem kraju (St. Rosalia in Römerbrunn). Izvrstna je ta voda z vinom in razun tega izvrstna zdravilna pomoč zoper bolezni v želodcu, na jetrih in ledvicah itd.

En zaboj s pet in dvajsetimi velikimi steklenicami (Flaschen) velja loco Poličane 3 fl. 75 kr.

Naročbe se pošiljajo na moj napis:

France Johanus,

1-10 Sauerbrunn pri Rogacu.

Harmonična zvonila

jarmi vred proti poročstvu, da so dobro vglasbena in iz najfiniše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po 6, 8, 10 fl. eden. Dalje:

Cerkvene svetilnike

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno, kanontablice, masivne iz zmesi zlata podobne po izvrstno okusnih modelih lite, ki se krasno svetijo, kakor bi zlate bile, in so trpežne za več, kakor 100 let, solidno delane n jih po nizkej ceni priporočuje

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko.